Jalkapallon Pelaajayhdistys ry
Toiminnanjohtaja Panu Autio
Oravannahkatori 1
02120 Espoo

Kirjallinen lausunto 11.5.2026

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

**Lausuntopyyntönne 4.5.2026**

**Asia: HE 65/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta**

# Jalkapallon Pelaajayhdistyksen (JPY) lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

On olemassa selkeä tarve parantaa urheilijoiden eläketurvaa, tapaturma- ja ammattitautiturvaa sekä muuta sosioekonomista asemaa. Tämä tarve on kirjattu myös hallitusohjelmaan. Lisäksi jalkapalloilijoilla on akuutti tilanne, jossa mikään toimija ei tarjoa lakisääteistä eläkevakuutusta. Tällä esityksellä korjataan todennäköisesti akuutti ammattiurheilijoiden eläkevakuutuksen saatavuusongelma, mutta se **ei vielä ratkaise urheilijoiden sosiaali- ja eläketurvan rakenteellisia puutteita.**

# 1. Tarve järjestelmän vakaudelle ja ilmoitusvelvollisuuden kehittämiselle

JPY korostaa, että vakuutusyhtiöiden nykyinen ilmoitusvelvollisuus ei ole toiminut lain tarkoituksen mukaisesti. Jotta vastaavat vakavat katkokset vakuutusturvassa eivät uusiutuisi, JPY esittää:

- **Ilmoitusajan pidentämistä kahteen vuoteen**, ja
- **Ilmoitusvelvollisuuden laajentamista** myös työnantajia ja urheilijatyöntekijöitä edustaville tahoille (kuten urheilijayhdistyksille).
- **Jonkun tai joidenkin tahojen velvoittaminen tarjoamaan lakisääteistä urheilijoiden eläkevakuuttamista.**

JPY näkisi vaihtoehtona, että esim. MELA velvoitettaisiin tarjoamaan laissa säädettyä urheilijavakuuttamista. Hallituksen esityksessä todetaan, että MELAan perustuva ratkaisu ei olisi

mahdollistanut sijoitussidonnaista vanhuudenturvaa. JPY katsoo, että kyse on kuitenkin ennen kaikkea tehdystä rajauksesta, ei rakenteellisesta esteestä, ja että myös MELA-mallissa olisi ollut mahdollista kehittää sijoitussidonnaisuutta tukevia ratkaisuja. JPY pitää tärkeänä, ettei tätä vaihtoehtoa suljeta jatkovalmistelussa pois, vaan sen kehittämismahdollisuuksia arvioidaan avoimesti urheilijoiden edun näkökulmasta.

# 2. Urheilijoiden yhdenvertaisuus työntekijöinä

JPY muistuttaa, että oikeuskäytännön mukaan urheilijat ovat työsuhteisia työntekijöitä. He ovat kuitenkin ainoa työntekijäryhmä, jonka lakisääteinen eläketurva ei perustu TyEL-järjestelmään. Vakuuttamisen alaraja (13 790 € vuodessa) jättää suuren osan urheilijoista – erityisesti naisurheilijoista ja pienituloisista – eläketurvan ulkopuolelle, mikä heikentää yhdenvertaisuutta. Esitämmekin vakuuttamisvelvollisuuden laskemista ns. yleiselle tasolle.

Vakuuttamisen alarajan laskeminen on tärkeää myös urheilijaturvan tapaturmavakuutuksen kannalta. Nyt aivan liian moni ammattiurheilija jää rajan alle, eikä siten ole työelämässä kohtuullisen turvan tuovan tapaturmavakuutuksen piirissä.

Urheilijat ovat muita työntekijöitä heikommassa asemassa myös silloin, jos seuratyönantaja menee konkurssiin ja jättää eläkemaksut maksamatta. Tämä epäkohta tulisi korjata lakimuutoksen yhteydessä, niin että eläkekertymä turvataan jo tehdystä työstä urheilijoille myös silloin, jos seura jättää lakisääteiset eläkemaksut maksamatta ja menee konkurssiin.

# 3. Sijoitussidonnaisen vakuutuksen mahdollistaminen

JPY kannattaa sijoitussidonnaisten vakuutusten käyttöönottoa, koska se tukee urheilijoiden vanhuudenturvaa lyhyeltä urheilijatyöuralta pitkällä sijoitushorisontilla. Uudistuksen kattavuuden ja laajemman kilpailutilanteen varmistamiseksi on kuitenkin välttämätöntä, että myös **jo kertyneet vapaakirjat voidaan urheilijan pyynnöstä ja luvalla muuttaa sijoitussidonnaisiksi ja myös urheilijan halutessa siirtää vapaakirjan toiseen vakuutusyhtiöön**. Nämä vaihtoehdot eivät saa jäädä vakuutusyhtiön määräysvaltaan.

# 4. Vapaakirjojen siirrettävyys

Nykyinen malli hajauttaa urheilijan eläkesäästöt useisiin yhtiöihin, mikä heikentää järjestelmän toimivuutta. JPY pitää tärkeänä, että vapaakirjojen **todellinen siirrettävyys urheilijan pyynnöstä mahdollistetaan**, jotta vakuutusmarkkinoilla on toimivaa kilpailua ja urheilijan eläketurva muodostuu eheäksi kokonaisuudeksi.

# 5. Määräaikaiset eläkkeet ja kertakorvaus

JPY suhtautuu myönteisesti siihen, että pienet eläkesäästöt on mahdollista maksaa kertakorvauksena. Tämä tulee kuitenkin toteuttaa vain **urheilijan nimenomaisella**

**suostumuksella**, ja sääntelyssä on täsmennettävä, milloin urheilu-uran katsotaan päättyneen. Vakuutusvelvollisuuden päättyminen ja urheilu-uran päättyminen eivät ole sama asia. Nämä olisi syytä määritellä tarkemmin.

# 6. Vaikutusarvioiden puutteet ja tasa-arvo

JPY katsoo, että valmistelutyössä ei ole riittävästi selvitetty:

- todellisen laajemman kilpailutilanteen varmistamista niin, että myös **jo kertyneet vapaakirjat voidaan urheilijan pyynnöstä ja luvalla muuttaa sijoitussidonnaisiksi ja myös urheilijan halutessa siirtää vapaakirjan toiseen vakuutusyhtiöön. Tätä ei tule jättää vakuutusyhtiön määräysvaltaan.**
- **vakuuttamisen alarajan vaikutuksia** erityisesti naispelaajiin sekä eläkevakuuttamisen alarajan yhdenmukaistamista muiden alojen kanssa (71,72 €/kk), jotta myös pienituloisten urheilijoiden eläketurva toteutuisi.
- **vaihtoehtoa siirtää vakuuttaminen (eläke ja tapaturma) MELAn hoidettavaksi**
    - tämä todennäköisesti toisi järjestelmään vakautta ja kohtuulliset hallintokulut. Optiota MELA-vaihtoehdolle ei saa nyt sulkea pois, koska se rajaisi tulevaisuuden vaihtoehtoja, myös tapaturma- ja ammattitautien vakuuttamisen osalta.

# Loppupäätelmä

JPY pitää esitystä tärkeänä ensimmäisenä vaiheena urheilijoiden lakisääteisen turvan parantamisessa, mutta korostaa, että kokonaisuudistusta tarvitaan edelleen**. Urheilijan tapaturma- ja eläketurvaa tulee kehittää kokonaisuutena ja kolmikantaisesti**, jotta urheilijoiden yhdenvertaisuus muihin työntekijöihin nähden toteutuu ja järjestelmä on vakaa, ennakoitava ja toimijoista riippumaton.